

M.Com Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2019 – [NEW COURSE]
Financial Accounting for Managers (Core)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-1 રિલાયન્સ લિમિટેડ નું પડતર પત્રક નીચે મુજબ છે.

(20)

વિગત	રકમ (એકમ દીઠ)
કાચો માલસામાન	40
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	15
પરોક્ષ ખર્ચા	<u>30</u>
કુલ પડતર	<u>85</u>
નફો	<u>15</u>
વેચાણ કિંમત	<u>100</u>

અન્ય માહિતી:

- કાચો માલ સામાન સ્ટોકમાં સરેરાશ એક માસ માટે રોકાયેલો રહે છે. માલસામાન સરેરાશ અડધો માસ માટે રોકાયેલો રહે છે. તૈયાર માલનો સ્ટોક સરેરાશ એક માસ માટે રોકાયેલો રહે છે.
- લેણદારો તરફથી એક માસની શાખ મુદત મળે છે જ્યારે દેવાદોરોને બે માસ માટે શાખ મુદત આપવામાં આવે છે.
- મજૂરીની ચૂકવણીનો સમયગાળો 1 ½ અઠવાડિયા છે જ્યારે પરોક્ષ ખર્ચની ચૂકવણીનો સમયગાળો એક માસ છે.
- કુલ વેચાણના ¼ માલ રોકડેથી વેચાય છે. હાથ પર રોકડ અને બેન્કસિલક રૂ. 12500 છે.

તમારે 52000 એકમની ઉત્પાદન સપાટીએ કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે. ધારણા કરો કે ઉત્પાદન સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન ચાલુ રહે છે. મજૂરી અને પરોક્ષ ખર્ચાઓ સરખા દરે ઉદભવે છે. ચાર અઠવાડિયાનો સમયગાળોએ એક મહિના બરાબર છે.

અથવા

પ્રશ્ન-1 (A) નીચેની માહિતી પરથી તારીખ 30 જૂન, 2019 ના રોજ પૂરા થતાં ત્રણ માસનું માસિક રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. (10)

- ત્રણ માસ દરમિયાન ઉદ્ભવનાર સંભવિત મહેસૂલી આવક અનુક્રમે રૂ.180000, રૂ.184000 અને રૂ. 180000 છે.
- માર્ચ, એપ્રિલ, મે અને જૂન માસ દરમિયાનની ખરીદી અનુક્રમે રૂ. 160000, રૂ.120000, રૂ.130000 અને રૂ. 140000 છે. કુલ ખરીદીની 40% રકમ પછીના માસમાં ચૂકવાશે.
- દર મહિને ભાડું રૂ. 8000 અને ઉપાડ રૂ. 12000 કરવામાં આવે છે.
- જૂન માસ દરમિયાન રૂ. 70000 નું એક યંત્ર ખરીદવામાં આવનાર હોય જેની ચૂકવણી તે જ માસમાં કરવામાં આવશે.
- દર મહિને રૂ. 28000 રોકડ ખર્ચ ચૂકવાશે.
- તારીખ 1 એપ્રિલ, 2019 ના રોજ રોકડની શરૂઆતની બાકી રૂ. 30000 છે.

પ્રશ્ન-1 (B) એક કંપનીની માહિતી નીચે મુજબ છે.

(10)

A. વાર્ષિક વપરાશ	36000 એકમ
B. વરદી મૂકવાનો ખર્ચ	રૂ. 400
C. એકમદીઠ કિંમત	રૂ. 80
D. એકમદીઠ વહન ખર્ચ	25%
E. માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય	45 દિવસ
F. માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય	35 દિવસ
G. મહત્તમ વપરાશ	120 એકમ દૈનિક
H. લઘુત્તમ વપરાશ	80 એકમ દૈનિક
I. તાત્કાલિક ખરીદી માટે લાગતો વધુમાં વધુ સમય	10 દિવસ

નીચેનાની ગણતરી કરો.

A. આર્થિક વરદી જથ્થો	D. વરદી સપાટી
B. લઘુત્તમ સપાટી	E. મહત્તમ સપાટી
C. સરેરાશ સપાટી	

પ્રશ્ન-2 ટાટા લિમિટેડનું તારીખ 31/03/2019 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(20)

જવાબદારી	રકમ	મિલકતો	રકમ
સત્તાવાર - બહાર પાડેલી શેરમૂડી		ગીરો મુક્ત મિલકતો	15500000
2.5% ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી (દરેક રૂ.10નો એક એવા શેર)	35000000	(પડતર કિંમત રૂ.18000000)	
ઇક્વિટી શેરમૂડી (દરેક રૂ. 10 નો એક એવા શેર)	25000000		
જામીનગીરી પ્રીમિયમ		લીઝ હોલ્ડ પ્રોપર્ટિ (પડતર કિંમત રૂ. 500000)	450000
નફા-નુકશાન ખાતું		ચંત્રો (પડતર કિંમત રૂ. 6200000)	3200000
કરવેરા અનામત		નોંધાયેલા શેરમાં રોકાણ (બજાર કિંમત રૂ. 5000000)	1000000
લેણદારો	38200000	વેપારી રોકાણો	4000000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	1000000	નહીં નોંધાયેલા રોકાણો	2000000
ગૌણ કંપનીને દેવા	2800000	ગૌણ કંપનીના શેરમાં રોકાણ	8000000
નહિ મંગાવેલ ડિવિડંડ	5000	સ્ટોક	19200000
સૂચિત ડિવિડંડ		દેવાદારો	40000000
ઇક્વિટી શેર ડિવિડંડ	3300000		
પ્રેફરન્સ શેર ડિવિડંડ	100000		
	3400000		
કરવેરા જોગવાઈ	5400000	બેન્ક સિલક	2000000
		ગૌણ કંપનીના લેણા	40000000
		લેણીહૂંડી	17500000
		અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચા	2500000
		પ્રાથમિક ખર્ચા	500000
	15585000		15585000

અન્ય માહિતી :

- A. કાયમી મિલકતોની કિંમતમાં નીચે મુજબ વધારો કરો:
 ગીરોમુક્ત મિલકતો રૂ.1000000
 લિઝ હોલ પ્રોપર્ટિ રૂ.40000
 યંત્રો રૂ.300000
- B. ગૌણ કંપનીના શેરની બજાર કિંમત રૂ.1000000 છે.
- C. વેપારી રોકાણોની બજાર કિંમત રૂ.480000/- છે જ્યારે નહિ નોંધાયેલા શેરની બજારકિંમત રૂ. 300000/- છે. નોંધાયેલા શેરના રોકાણ ધંધાની સામાન્ય પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલા નથી.
- D. કાચા માલના સ્ટોકમાં રૂ.400000/- નો વધારો કરો જ્યારે અસામાન્ય માલની કિંમત રૂ. 10000/- માંડી વાળો.
- E. પાઘડીના રૂ.80000/- (કે જે અગાઉ ચૂકવેલ હતા તે) માંડી વાળો. પેટેટ અને ટ્રેડમાર્કની બજાર કિંમત રૂ.300000/- છે.
- F. વર્ષ દરમિયાનનો નફો રૂ.3000000/-.
- G. પુનઃમૂલ્યાંકન બાદ કાયમી મિલકતો પર નીચે મુજબ ધસારો ઉધારવો.
 ગીરો મુક્ત મિલકતો રૂ.50000
 લિઝ હોલ પ્રોપર્ટિ રૂ.4000
 યંત્રો રૂ.30000
 પેટેન્ટ રૂ.30000
- H. અસામાન્ય નુકશાનના રૂ.30000 કાનૂની ખર્ચમાં સમાયેલા છે જ્યારે બેન્ક લોન પરનું વ્યાજ રૂ.5000 છે.
- I. વર્ષ દરમિયાનના નફામાં વિદેશી હુંડિયામણ નફાના રૂ. 40000 સમાયેલા છે.
- J. પાછલા વર્ષનો અંદાજિત નફો રૂ. 110000 ચાલુ વર્ષના નફામાં સમાયેલા છે.
- K. કરાર ખાતાનો નફો રૂ. 60000 હજુ સુધી નફા- નુકશાન ખાતામાં જમા દર્શાવ્યો નથી.
- L. વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ પાઘડીના રૂ. 20000 માંડી વાળ્યા છે જ્યારે યંત્ર વેચાણ નુકશાન રૂ. 5000 નફા- નુકશાન ખાતે ઉધારવામાં આવ્યું છે.
- M. નોંધાયેલા રોકાણો પરના વ્યાજની રકમ રૂ. 50000 ચાલુ વર્ષના નફામાં સમાયેલ છે.
 નીચેનાની ગણતરી કરો:
 I. કુલ રોકાયેલી મૂડી અને ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી
 II. સંચાલકીય કાર્યક્ષમતા દર્શાવતો નફો
 III. કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
 IV. ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર

અથવા

પ્રશ્ન-2 હિમાલયા લિમિટેડનું તારીખ 31/3/2019 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(20)

જવાબદારી	રકમ	મિલકતો	રકમ
સત્તાવાર શેરમૂડી	750000	જમીન અને મકાન	39470
ભરપાઈ શેરમૂડી		યંત્રો	80000
5000 ઇક્વિટી શેર દરેક			
રૂ. 10 નો પૂર્ણ ભરપાઈ	50000		
700 પ્રેફરેન્સ શેર, દરેક			
રૂ. 100 નો પૂર્ણ ભરપાઈ	70000		
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	11220	ગૌણ કંપનીના શેરમાં રોકાણ	16000
નફા- નુકશાન ખાતું	52400	લાંબા ગાળાના રોકાણો	14000
સામાન્ય અનામત	28000	સ્ટોક	38400

9% ના ડિબેચર	5600	દેવાદારો	120000
લેણદારો	76500	રોકડસિલક	4000
લાંબાગાળાની બેન્ક લોન	2000	પ્રાથમિક ખર્ચા	1450
સૂચિત ડિવિડંડ	6800		
દેવીહૂંડી	10800		
	313320		313320

અન્ય માહિતી:

- જમીન અને મકાનની પુનઃમૂલ્યાંકન કિંમત રૂ. 72700 છે.
- ગૌણ કંપનીના શેરની બજાર કિંમત રૂ. 20000 અંદાજેલ છે
- લાંબા ગાળાના રોકાણોની કિંમત રૂ. 15600 અંદાજેલ છે.
- કરવેરા પહેલાનો નફો રૂ. 60000 છે
- દર વર્ષે રૂ.200નો સ્ટોક નકામો બને છે જે મુલતવી રાખેલ છે.
- જમીન અને મકાનની પુનઃમૂલ્યાંકન કિંમત પર રૂ. 2280 ઘસારો ગણવાનો છે.
- પાછલા વર્ષના વેચાણ પરનો નફો રૂ. 1000 ચાલુ વર્ષના નફામાં સમાયેલ છે.
- યંત્ર વેચાણ નુકશાન રૂ. 100 અને બેન્ક લોન પરનું વ્યાજ રૂ. 100 નફા- નુકશાન ખાતે ઉધારેલ છે. નીચેનાની ગણતરી કરો.
- કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતર નો દર
- માલિકોની રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર

પ્રશ્ન-3 એક કંપની 'Y' નામની વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે. તેની સ્થાપિત ઉત્પાદન ક્ષમતા વાર્ષિક 40000 એકમની છે. (15)
40% અને 60% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ ઉત્પાદન પડતર નીચે મુજબ છે.

વિગત	40% ઉત્પાદન ક્ષમતા રૂ.	60% ઉત્પાદન ક્ષમતા રૂ.
માલસામાન	200000	300000
મજૂરી	120000	180000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	80000	120000
કારખાના પરોક્ષખર્ચા	350000	400000
વહીવટી પરોક્ષખર્ચા	250000	290000
વેચાણ ખર્ચા	140000	160000
કુલ પડતર	1150000	1450000
નફો અથવા નુકશાન	-110000	110000

50%, 75% અને 90% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ પરીવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરી નફો અથવા નુકશાન શોધો.

અથવા

પ્રશ્ન-3 એક કંપનીનું પડતર પત્રક નીચે મુજબ છે.

(15)

પ્રત્યક્ષ માલસામાન	રૂ. 6.00
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ. 2.00
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ. 4.00
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ. 510000

વેચાણ વાર્ષિક 50000 એકમો

સ્થિર મિલકતમાં રોકાયેલી મૂડી રૂ. 1200000 અને ચાલુ મિલકતો સરેરાશ વેચાણના 50% હોય છે.

- જો રોકાયેલી મૂડી પર રૂ. 20% વળતર મેળવવું હોય તો એકમદીઠ વેચાણ કિંમત નક્કી કરો અને નફો શોધો.

- B. જો કરવેરાનો દર કમાણીના 40% હોય તો ઉપરોક્ત નફાનું ધોરણ જાળવી રાખવા એકમદીઠ વેચાણ કિંમત કેટલી રાખવી અને કરવેરા પહેલાની અને કરવેરા બાદની કમાણી શોધો.

પ્રશ્ન-4 (A) સરકારી હિસાબી પદ્ધતિ અને વેપારી હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત આપો.

પ્રશ્ન-4 (B) કોમ્પટ્રોલર અને ઓડિટર જનરલ ઓફ ઈન્ડિયાની જવાબદારીઓ ચર્ચો.

(08)

અથવા

(07)

પ્રશ્ન-4 (A) સંચાલકીય અંકુશ વ્યુહરચના એટલે શું? તેની મર્યાદાઓ ચર્ચો.

પ્રશ્ન-4 (B) લક્ષ્ય પડતર પર ટૂંકમાં નોંધ લખો.

(08)

(07)

English Version

Que-1 Cost sheet of Reliance Ltd. Is given below:

(20)

Particular	Rs. (per unit)
Raw Materials	40
Direct Labour	15
Overheads	<u>30</u>
Total cost	85
Profit	<u>15</u>
Selling price	<u>100</u>

The following further particulars are available:

1. Raw materials are in stock on average for one month. Materials are in process, on average for a half month. Finished goods are in stock on average for one month.
2. Credit allowed by suppliers is one month. Credit allowed to debtors is two months.
3. Lag in payment of wages is 1½ weeks. Lag in payment of overhead is one month.
4. ¼ of the output is sold against cash. Cash on hand and at bank is expected to be Rs. 12500.

You are required to prepare a statement showing the working capital needed to finance a level of activity of 52000 units of production.

You may assume that the production is carried on evenly throughout the year, wages and overhead accrue similarly and a time period of 4 week is equivalent to a month.

OR

Que-1(A) From the following information, prepare a monthly cash budget for 3 months ending on 30th June, 2019.

(10)

1. The amount of revenue expected to be RS. 180000, Rs. 184000 and Rs. 180000 in the three months.
2. Purchase for March, April, May and June are likely to be Rs. 160000, Rs. 120000, Rs. 130000 and Rs. 140000 respectively. 40% is paid in the next month.
3. Rent per month is RS. 8000 and personal withdrawal Rs. 12000.
4. Rs. 70000 is expected to be outflows towards purchase of machinery in the month of June.
5. Cash expenses are Rs. 28000 for each month.
6. The opening cash balance as on 1st April, 2019 is Rs. 30000.

Que-1(B) Following is the information of a company:

(10)

1. Annual consumption 36000 units
2. Cost of placing an order Rs. 400
3. Per unit price Rs. 80
4. Per unit carrying expense 25%
5. Maximum time period 45 Days
6. Average time period 35 Days
7. Maximum consumption 120 units Per day
8. Minimum consumption 80 units Per day
9. Maximum time to get material in contingency 10 Days

Calculate the following:

1. Economic order quantity
2. Ordering level
3. Minimum level
4. Maximum level
5. Average level

Que-2 Following is the Balances sheet of Tata Ltd, as on 31/3/2019.

(20)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Authorised & Issued share capital		Free Hold Property (Cost Price Rs. 1800000)	1550000
Preference share capital of 2.5% (each of Rs. 10) 3500000			
Equity share capital (each of Rs. 10) <u>2500000</u>	6000000		
Security premium	480000	Lease Hold Property (Cost Price Rs. 50000)	45000
Profit & loss A/c	2620000	Machinery (Cost Price Rs. 620000)	320000
Tax reserve	1400000	Investment in registered shares (Market Value 500000)	100000
Creditors	3820000	Trade investments	400000
Bank over draft	100000	Un-registered investments	200000
Liabilities to subsidiaries	280000	Investment in shares of subsidiary company	800000
Uncalled dividend	5000	Stock	1920000
<u>Proposed dividend</u>		debtors	4000000
Equity share dividend 330000			
Preference share dividend <u>10000</u>	340000		
Tax provision	540000	Bank balance	200000
		Receivables from subsidiaries	4000000
		Bills receivables	1750000
		Prepaid expenses	250000
		Primary expenses	50000
	15585000		15585000

Additional information:

- A. Increase the amount of fixed assets as under:

Free Hold Property	Rs. 1000000
Lease Hold Property	Rs. 40000
Machinery	Rs. 300000
- B. The market value of the shares of subsidiaries' company is Rs. 1000000.
- C. The market value of the trade investment is Rs. 480000/- while the market value of the un-registered is Rs. 300000/-. The registered shares are not concern with the normal activities of the business.
- D. Increase the raw material stock by Rs. 400000/- while write off the amount of damaged goods worth Rs. 10000/-
- E. Write off the amount of goodwill Rs. 80000/- (which is paid earlier). The market value of patent and trademark is Rs. 300000/-.
- F. Profit during the year Rs. 3000000/-.
- G. Depreciation will be charged on fixed assets after revaluation as under:

Free Hold Property	Rs. 50000
Lease Hold Property	Rs. 4000
Machinery	Rs. 30000
Patent	Rs. 30000

- H. Legal expenses includes the abnormal loss worth Rs. 30000/- while the interest on bank loan/overdraft is of Rs. 5000/-.
- I. The profit during the year includes the profit on foreign exchange Rs. 40000/-.
- J. The estimated profit of previous year Rs. 110000/- is included in current years' profit.
- K. Profit on contract Rs. 60000/- is still not recorded in the books of account.
- L. During the year the company write off the amount of goodwill Rs. 20000/- while loss on sale of plant debited to profit & Loss A/c is Rs. 5000/-.
- M. The current years' profit includes the income of registered investment Rs. 50000/-.

Calculate the following:

1. Total capital employed and net capital employed.
2. Profit for managerial efficiency.
3. Rate of return on total capital employed.
4. Rate of return on net capital employed.

OR

Que-2 Following is the Balance sheet of Himalaya Ltd. as on 31st March, 2019.

(20)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Authorised Capital	<u>750000</u>	Land & Building	39470
<u>Paid up capital</u>		Plant & Machinery	80000
5000 Equity shares			
each of Rs. 10 fully paid up			
50000			
700 preference shares			
each of Rs. 100 fully			
paid up	<u>70000</u>		
Security premium	11220	Investment in subsidiaries	16000
		company	
Profit & Loss A/c	52400	Investment (Long Term)	14000
General reserve	28000	stock	38400
Debentures of 9%	5600	Debtors	120000
Creditors	76500	Cash Balance	4000
Long term bank loan	2000	Primary Expense	1450
Proposed dividend	6800		
Bills payable	10800		
	313320		313320

Additional Information:

1. The revaluation price of Land and Building is Rs. 72700/-.
2. At present the market value of the shares of subsidiary company is estimated at Rs. 20000/-.
3. The long term investments revalued at Rs. 15600/-.
4. Net profit before taxation is Rs. 60000/-.
5. Every year stock of Rs. 200/- becomes useless, which is to be postponed.
6. Charge depreciation worth Rs. 2280/- on revaluation price of Land and building.
7. Profit on sales of previous year Rs.1000/- is included in the current year's profit.
8. Loss on sale of plant Rs. 100 and interest on bank loan Rs. 100 is debited to profit and loss A/c.

Calculate the following:

1. Rate of return on total capital employed.
2. Rate of return on net capital employed.
3. Rate of return on owners' capital employed.

Que-3 A factory is producing product “Y”. Its installed production capacity is 40000 units per annum, estimated cost of production at 40% and 60% of installed capacity is as follows:

Particulars	40% capacity Rs.	60% capacity Rs.
Materials	200000	300000
Wages	120000	180000
Direct Expenses	80000	120000
Factory overheads	350000	400000
Administrative overheads	250000	290000
Selling Expenses	140000	160000
Total Cost	1150000	1450000
Profit or Loss	-110000	110000

Prepare a flexible budget at 50%, 75% and 90% of its production capacity and find the profit or loss.

OR

Que-3 Following is the cost sheet of a company.

Direct Material	Rs. 6.00
Direct Wages	Rs. 2.00
Variable overhead cost	Rs. 4.00
Fixed overhead cost	Rs. 510000
Sales	50000 units

Capital employed in fixed capital Rs. 1200000 whereas capital employed in current assets is 50% of average sales.

- Calculate the sales price per unit and profit in order to gain 20% rate of return on capital employed.
- Calculate the per unit sales price and earnings before and after taxation in order to maintain the present profit standard. Assume 40% tax rate on earnings.

Que-4 (A) Give the difference between the Government accounting system and trading accounting system.

Que-4 (B) Discusses the responsibilities of comptroller and Auditor General of India.

OR

Que-4 (A) What is management control strategy? Explain its limits.

Que-4 (B) Write a brief note on Target Costing.
